

Mentor: frå spreidde pilotar til fullskala satsing

Erfaringar frå eit universitet

Bakgrunn

- **I 2016** vedtok UiBs styre at alle studentar skal kunne ta del i ei fagleg mentorordning innan 2019 (styresak 34/16). Initiativet kom frå studentane.
- **I 2018** gjennomførte UiB «*Utredning av mentorordning i høyere utdanning*» på oppdrag frå Kunnskapsdepartementet.
- **I 2018** fekk Universitetet i Bergen og Sammen tilskot frå Helsedirektoratet for å støtta utvidinga av mentorordninga frå spreidde pilotar til ei fullskala satsing.

Landskapet

Hei! Eg er
mentoren din!

Hei! Eg er frå
studie-
administrasjonen!

Hei! Eg er
rettleiaren!

Hei! Eg er
fadderen!

Hei! Eg er frå
Sammen!

Hei! Eg er
student-
tillitsvald!

Hugs
fadderveka!

No er det
God start!

Studenten

Ikkje noko prestasjonspress eller stress. Må vera avslappande og gjera studiet enklare.

Kva er læringsutbyttet?
Eg er ikkje interessert i å kasta bort tida. Må vera utviklande og nyttig.

Mars 2019

Premissar

- Mentorordninga må ta utgangspunkt i kunnskap og initiativ som alt eksisterer.
- Nye tiltak må fungera som eit nyttig supplement, og ikkje ein konkurrent, til etablerte ordningar.
- Mentorordninga må vera tilpassa kvart enkelt fakultets eigenart og identitet, samt vera bærekraftig.
- Mentorordninga må vera bygd opp med utgangspunkt i behova til brukaren – studenten.
- Digitalisering bør utforskast tidleg, for å finne best mogeleg samspel mellom digital teknologi og menneskeleg nærvær.

Målsetjingar

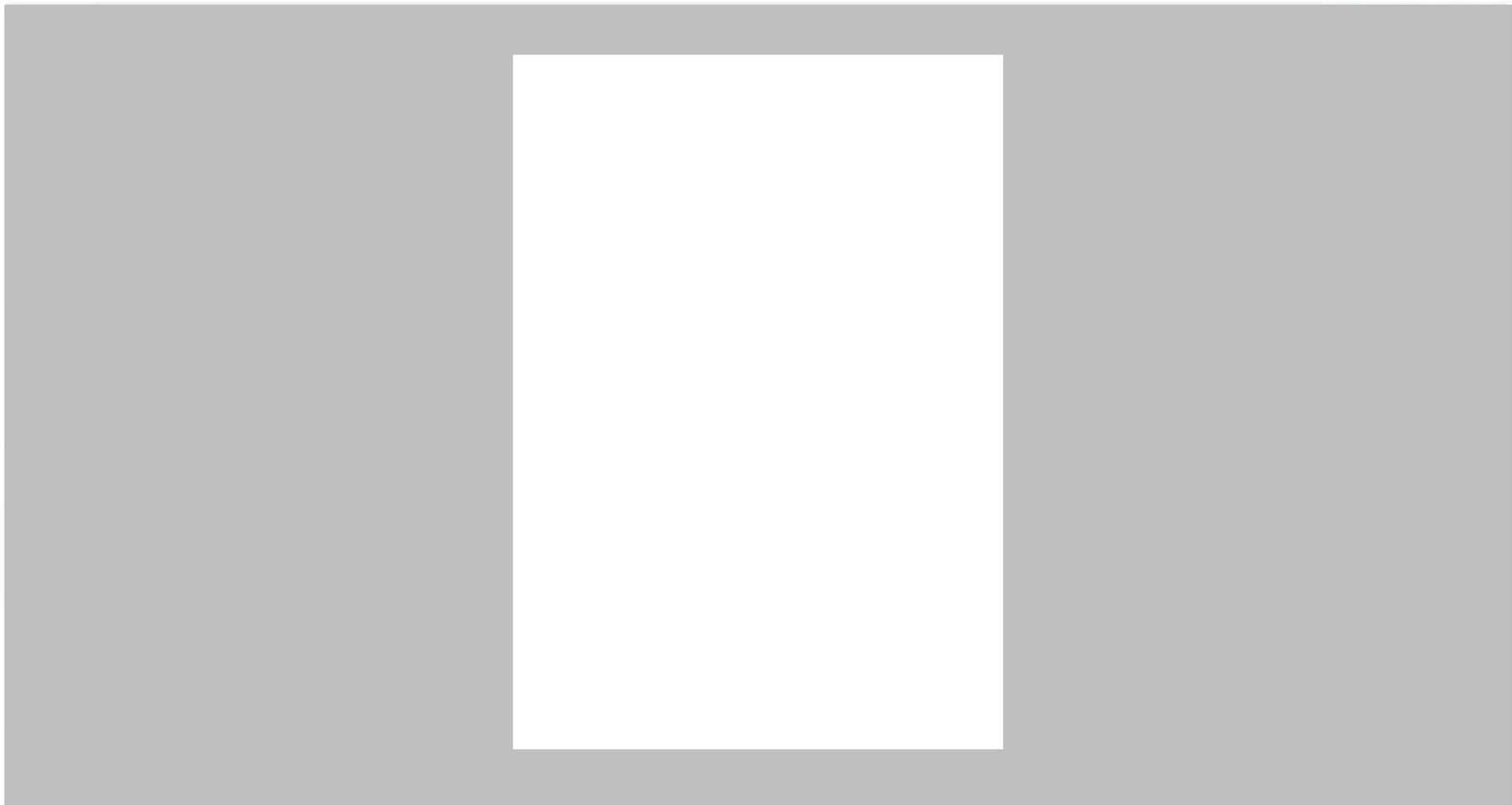
Bidra til at alle fakultet har innført, prøvd ut eller har klar til utprøving ein modell for mentorordning innan utgangen av 2019 gjennom å:

- Identifisera og foredla eksisterande ordningar.
- Gjere kunnskap og erfaringar lett tilgjengeleg på tvers av fakultet.
- Ivareta og spre entusiasmen som alt finst.
- Bidra til etablering av nye ordningar.
- Utvikle felles tilbod om til dømes opplæring.
- Utforske nyskapande konsept på idé-/prototypestadiet.
- Foreslå korleis UiB og Samme bør støtta opp om satsinga på tvers av fakultet for at ho skal bli vidareført og vidareutvikla etter 2019.

Kartlegging

Kva og korleis?

- **Kartlegging** av eksisterande ordningar og opplæringstilbod:
  - **Dialog** med fakulteta og relevante ressurspersonar og fagmiljø.
  - **Praksisstudentar** i samfunnspsykologi har kartlagt ytterlegare kva studentane treng og forventar av mentorane (spørjeundersøking og litteratursøk)
- **Systematisering** – visualisering og deling av informasjon på tvers av miljø.
- **Gått breitt ut** og freista å trekkja med alle fakulteta, slik at flest mogeleg får nytte av dei ekstra ressursane i perioden.

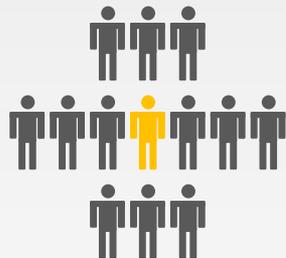

Kva fann me?

Modell(ar)

– Det juridiske fakultet

Tilbakemelding på tekstar

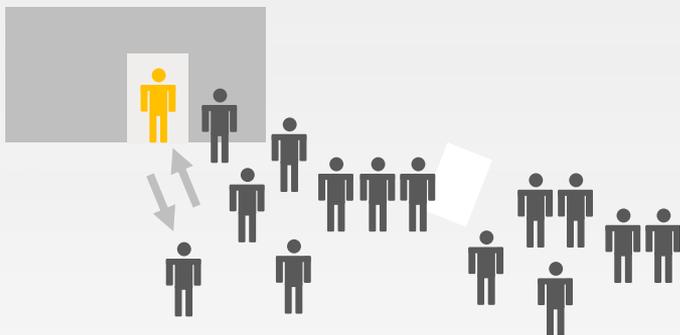

- Definerer arbeidsgruppeleiar-modell som si mentorordning.
- Obligatorisk. Knytt til emne.

Modell(ar)

– Det humanistiske fakultet

1 time – 1,5 timar
Klokkeslett varierer

2 – 3 møte per semester

- Alt. 1: Studentar oppsøker mentor, mentor oppsøker studentar (Senter for kvinne- og kjønnsforskning).
- Alt. 2: Studentar melder seg på mentorgrupper, faste møte (Institutt for framandspråk).

Modell(ar)

– Det medisinske fakultet

- Mentorane (ein vitskapleg tilsett / ekstern og ein vidarekomen student) møter studentar i grupper på kveldstid i private heimar (profesjonsstudiet i medisin).

Nedfor?

Snakk med:
*Psykolog (Studentenes
psykiske helseteneste),*
timebestilling:
55 54 51 45

Kven kan støtta
studenten, når
mentor ikkje er
nok?

Stressa?

Ta kurset
Stressmeistring
som du kan melde deg på via
sammen.no

Vurderer å slutte?

Snakk med:
Studiekonsulent
som du finn ut kven er
gjennom instituttets
heimeside

Noko å klage på?

Snakk med:
Studentombodet,
som du finn i 2. etasje i
studentsenteret tysdagar og
torsdagar 12-14 (drop in)

Redd for å stryke?

Ta kurset
Eksamensangst,
som du kan melde deg på
via sammen.no.

På utveksling?

Snakk med:
Infosenteret
som du finn:
Realfagsbygget, 1. etg.

Forvirra?

Stikk innom
Infosenteret
som du finn:
Realfagsbygget, 1. etasje

Student

Mentor

Kven kan
støtta deg som
er mentor?

Utfordringar?

Snakk med: *Thomas Kalvik,*
som du når på:
thomas.kalvik@uib.no

Bekymra for student?

Snakk med: *Thomas Kalvik,*
som du når på:
thomas.kalvik@uib.no

Litt usikker?

Snakk med med-mentor:
Mobil:

«Mentor» – definisjon

- Store norske leksikon forklarar termen «mentor» med «eldre venn og rådgiver, veileder».
- I UiBs rapport vert det referert til Jennybeth Ekeland, som omtalar «mentor» som ein person som skal «stimulere til læring og utvikling».

Ekeland, Jennybeth: Mentoring. Lærende allianser i ledelse, Fagbokforlaget, 2014, s. 15

To hovudtypar mentorering

- **Utviklende mentoring**, eller mentoring i eit utviklingsperspektiv og **tradisjonell karrierementoring** (eller sponsorship).
- Målet for utviklende mentoring er nettopp «det som ligger i begrepet: læring og utvikling» der refleksjon står sentralt: Den som skal lære, skal selv finne svarene og hva som er riktig for ham eller henne.

Ekeland, Jennybeth: Mentoring. Lærende allianser i ledelse, Fagbokforlaget, 2014, s. 16

Dette seier student-politikarane:

UiB, Studentparlamentets arbeidsprogram for 2014/2015:

«En akademisk og faglig mentorordning som er tilgjengelig for alle laveregradsstudenter skal eksistere på universitetet».

*«Vi ser for oss en mentorordning der **masterstudenter** fungerer som mentor for en gruppe studenter. Vi mener dette er den beste løsningen, både fordi terskelen for å kontakte de vitenskapelige ansatte er høy og fordi noen fakulteter har veldig mange studenter per ansatt. Det er likevel viktig at det er en klar kobling til de vitenskapelige ansatte, slik at man lett kan sendes videre til dem av sin mentor hvis det er ønskelig».*

Dette seier student-politikarane:

Norsk studentorganisasjon, Arbeidsutvalget, SST4 06.18-17/18:

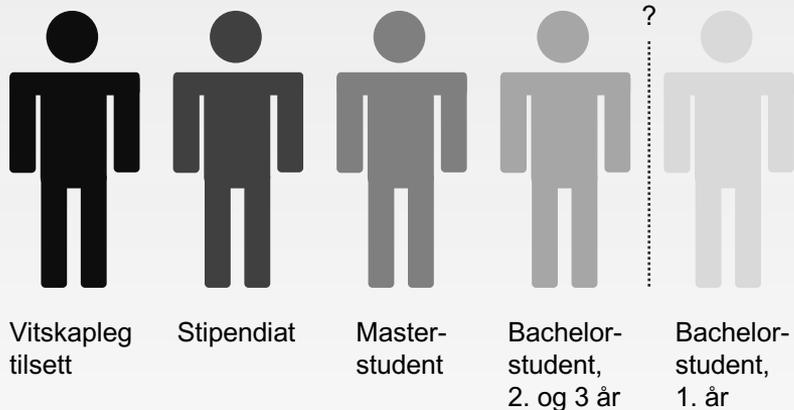
I Utdanningspolitisk plattform (2016), kapittel 5.1 tredje avsnitt, står følgjande om fagleg mentorordning:

*«For å sikre faglig utvikling, læring og motivasjon er det viktig at studentene får oppfølging gjennom hele studieløpet. Veiledning skal gjøre studenten i stand til å gjennomføre utdanningen på en god måte. Faglig veiledning en-til-en gir stort utbytte og skal gis av vitenskapelige tilsatte. Alle studenter skal ha krav på kontinuerlig god veiledning. Ved oppstart av et studie skal alle studenter få tildelt en faglig mentor som skal bistå studenten med faglig oppfølging og veiledning. Dette skal være en **vitenskapelig ansatt**. I tillegg til de vanlige veiledningsrutinene, mener NSO at alle vitenskapelig tilsatte skal ha en ukentlig kontortid der studenter fritt kan komme innom og få veiledning».*

Kva er ein «fagleg mentor»?

Definert etter mentors kunnskapsnivå (stillingstype)?

- Kvar går i så fall grensa mellom «fagleg» og «ikkje-fagleg»?
- Er ein vitskapleg tilsett innan eit nærliggjande fagområde meir «fagleg» enn ein vidarekomen student innan nøyaktig same fag?

Eller definert etter føremålet med mentoreringa?

Eller ut frå konteksten ho føregår i?

Kva seier *studentane*?

Litteraturstudie og spørjundersøking (pilot) gjennomført av praksisstudentar i samfunnspyskologi (førsteårsstudentar, studieprogram ved Det medisinske fakultet og Det psykologiske fakultet):

- Mentor: vitenskapleg tilsett eller vidarekomen student?
- Innhald?
- Tidsbruk?
- Modell?
- Barrierer?

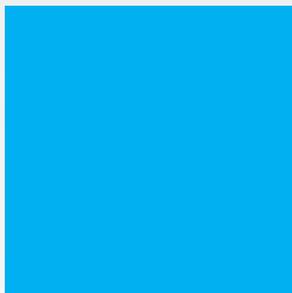

Kva seier studentane?

- Ønskjer ein vidarekomen student som mentor.
- Ønskjer fagleg fokus: korleis ein vidarekomen student har løyst utfordringar, samt studiets struktur og oppbygging, men vektlegg også det sosiale.
- 3-6 timar per månad.
- Gruppementorering (5-8) i kombinasjon med 1:1.
- Tidspress og at formålet med ordninga er uklart formulert kan hindre deltaking.
- Fokusgrupper ved MatNat (mentorar og studentar): Minst interesse for temasamling om psykisk helse, men denne samlinga fekk best tilbakemelding (særleg gruppediskusjonar om einsemd og det å ta ordet i forsamlingar).

Bra!

Dårleg!

Ubehageleg

**Ville vore
ideelt**

Utfordringar

«Det er krevjande å kjenne så mykje ansvar for ordninga på fakultetet sitt, å ha ei uklar bestilling å forholda seg til, at det er uklart kva ressursar ein har til rådvelde og at ein meir eller mindre blir ein form for ansvarleg for både innsal av ordninga til kollegaer og at ordninga skal lukkast, at ein fryktar å ikkje lukkast eller å ikkje få noko til, at investeringa ikkje skal føra til noko».

Det ideelle

- Å ha tydeleg avklarte ressursar tilgjengeleg
- Å ha klart uttrykte forventningar til kva ein skal oppnå
- Å ha gode team rundt seg på fakulteta
- Tydelegare signal om gjennomføring frå leiinga
- Ei klar ansvarsfordeling

Informasjonsbehov

 Leiing universitet	 Leiing Fakultet	 Administrativt Ansvarleg	 Faleg ansvaleg	 Opplæring	 Oppfølging	 Mentor	 Student
Synleggjere verdien og potensialet, dedikere ressursar, følgje opp status, ha på agendaen	Sjå verdien og potensialet, dedikere ressursar, sende tydelege signal og delegere oppgåver	Være motivert og dedikert til å prioritere oppfølging, vite at dei kan bruke tid og ressursar på mentorane	Verdsetje mentorering og sjå ordninga som ein ressurs opp mot eige fag og undervisning	Verdsetje mentorering, kjenne konteksten og ha oversikt	Verdsetje mentorane, vite om utfordringar og løysingar	Kunnskap om mentorering	Motivasjon, sjå verdien av mentorering
Forsking, rapportar, videoar	Informasjon frå UiB-leiinga	Informasjon frå fak.-leiinga	Presentasjonar, møte, videoar	Samling, møte, rapportar, evalueringar	Samling, nettverk	Opplæring	Informere på nett før opptak, informere ved studeistart, student-ambassadørar

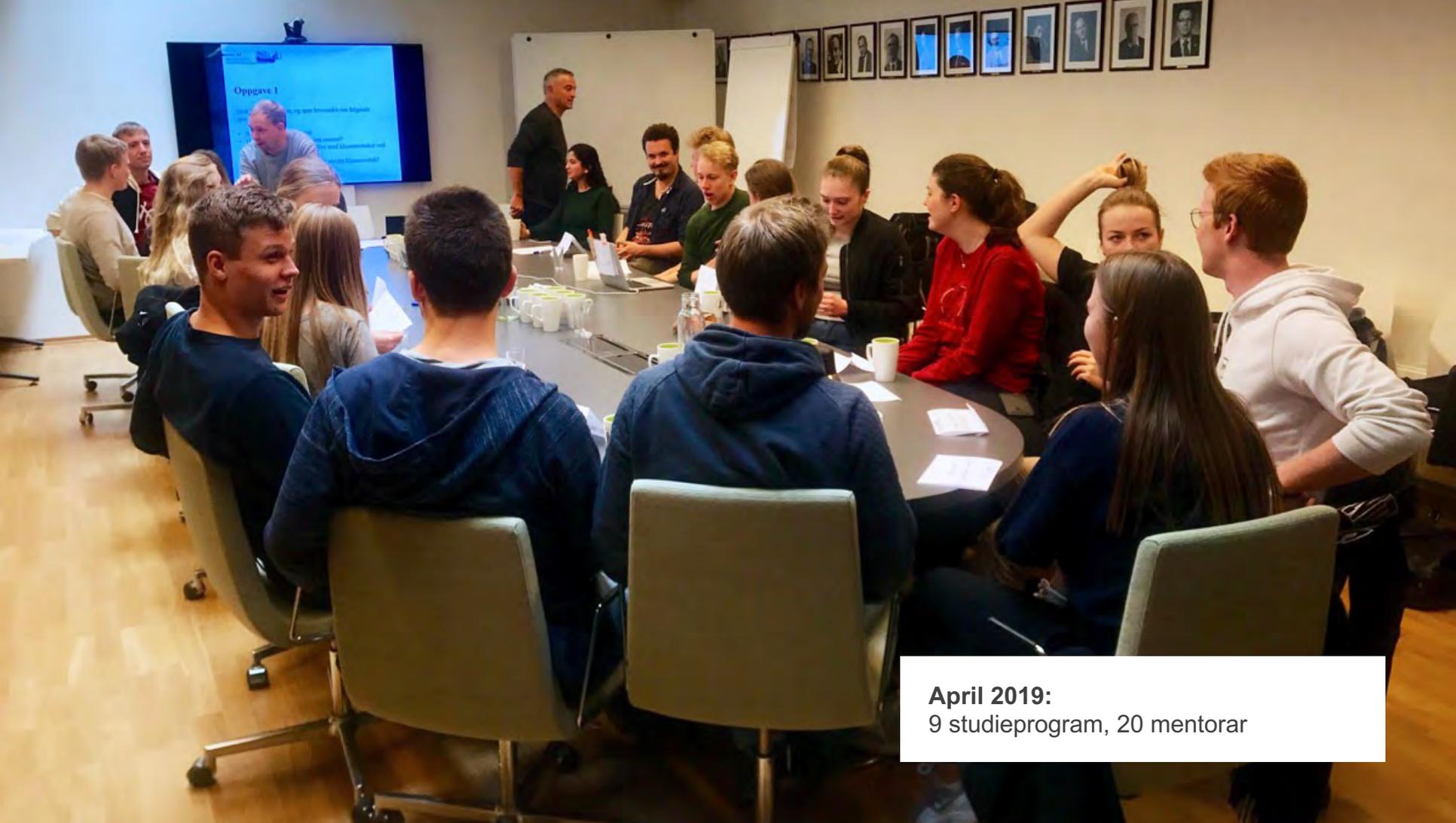
Kva vart tilført?

Opplæringstilbod

- **Opplæringstilbod** utvikla i samarbeid med Det matematisk-naturvitskaplege fakultet, Sammen og u-ped, prøvd ut 8. – 16. august 2019.

April 2019:
9 studieprogram, 20 mentorar

(Både til utvekslingsopplærte og til utvekslingsopplærte)
Kommunikasjon
Kommunikasjon
Kommunikasjon
Kommunikasjon
Kommunikasjon

To Listen

聽

Sammen

Opplæringsmodul 1: Rolleforståing
Ansvarleg: Sammen (Line Fleischer, Eivind Olsvik, Øystein Sandven)

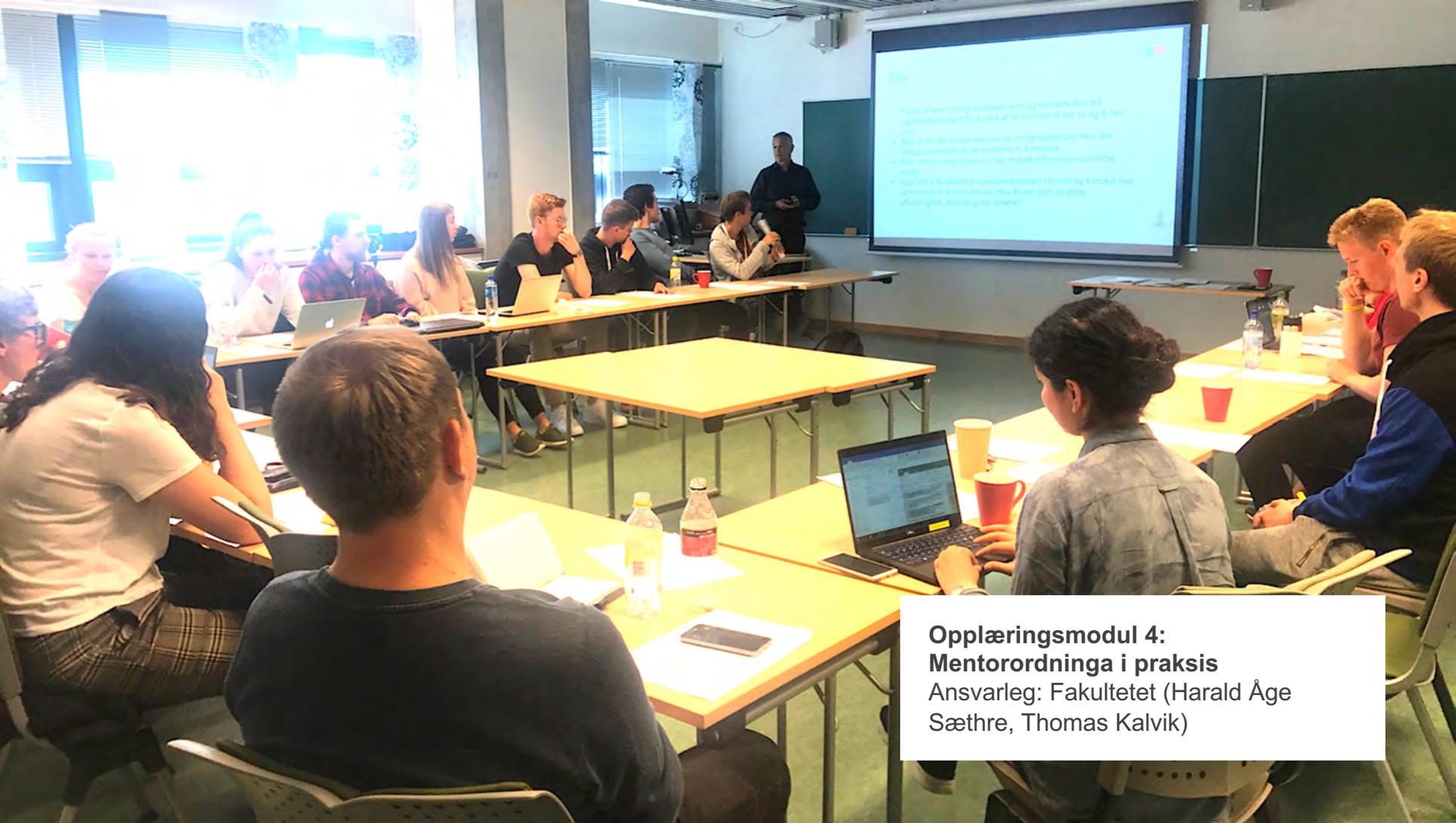
JAKK en gang på fjellet
Besseggen med tursko som
Var kaff opp etter det fjellet.

Opplæringsmodul 2: Mottak av nye studenter
Ansvarleg: Fakultetet (Thomas Kalvik)

Opplæringsmodul 3: Gruppe- og prosessleing
Ansvarleg: U-ped (Lucas Jenø)

Før

- Få en god innføring i de ulike arbeidsområdene og hvordan de er organisert i et firma
- Få en god innføring i de ulike arbeidsområdene og hvordan de er organisert i et firma
- Få en god innføring i de ulike arbeidsområdene og hvordan de er organisert i et firma
- Få en god innføring i de ulike arbeidsområdene og hvordan de er organisert i et firma

Opplæringsmodul 4:
Mentorordninga i praksis
Ansvarleg: Fakultetet (Harald Åge Sæthre, Thomas Kalvik)

• Bidra til velstand/utvikling og/ambisjoner

• Gjør en forskjell

• Gruppelider

• Læringsarbeid

• Høste kompetanse fra opp

• Høste kompetanse fra opp

Nokre refleksjonar:

- Mentorane kan vera ein stor ressurs for fakulteta.
- Mentorgruppa kan vera mentorane si viktigaste støtte.
- Mentorane får kompetanse mange arbeidstakarar burde hatt.

Opplæringsmodul 1: Rolleforståing
Ansvarleg: Sammen (Line Fleischer,
Eivind Olsvik, Øystein Sandven)

Status og ressursbehov

Fakultet:

Institutt	Studieprogram	Studentar	Mentorar	Opplæring	Tilbod om mentor
Totalt					

Kostnader

Direkte kostnader	Finansiering
Løn mentorar	Fakultet
Servering i samband med samlingar	Fakultet
Materialkostnader	Fakultet

Indirekte kostnader	Finansiering
Utforming av mentorordning	Fakultet, UiB
Administrasjon av mentorordning	Fakultet
Opplæring av mentorar	Fakultet, Sammen, UiB
Oppfølging av mentorar	Fakultet
Evaluering og kvalitetsutvikling av mentorordning	Fakultet, Sammen, UiB

Arbeidsoppgåver

Etablere mentorordning	Tidsbruk	Kven?
Innhente og analysere eksisterende informasjon om behov		
Initiere og organisere innhenting av manglende informasjon		
Initiere og organisere workshoper for utforming av innhald i ordning		
Delta i workshoper om utforming av innhald i ordning		Fagleg og adm. tilsette, studentar
Tilrettelegge for implementering av ordning, timeplanlegging		
Informere om innføring av mentorordning til ansatte og studentar		

Arbeidsoppgåver

Drifte mentorordning	Tidsbruk	Kven?
Rekruttere mentorar		
Gjennomføre tilsetjingsprosess		
Følgje opp og ha arbeidsgjevaransvar for mentorar		
Betale ut løn til mentorar		
Koordinere ordning; booke lokale, sende ut informasjon		
Sikre kvalitetsutvikling; hente inn naudsynt informasjon, analysere, foredle		

Kva har me produsert?

Kva har me produsert?

- Opplæringstilbod
- Eksempelsamling
- Rammer
- Ressursar
- Rapport

Mentorordningar ved Universitetet i Bergen

Eksempelsamling – frå identifisering av behov til
gjennomføring

Om eksempelsamlinga

Eksempelsamlinga er under utvikling i samband med prosjektet «Mentor fullskala», med intensjon om å vera ferdigstilt, kvalitetssikra og testa innan utgangen av 2019.

Det er difor fint om ein ved vidaredeling presiserer at dokumentet er uferdig og under arbeid. Tilføy gjerne informasjon, og gje gjerne tilbakemelding på innhaldet, også om det er noko du saknar.

Linda Lien,

linda.lien@uib.no

Mobiltlf. 980 333 12

Innhold

- Kartleggje behov, forankre og utforme mentorordningar
- Rekruttere mentorar
- Lære opp mentorar
- Gjennomføre ulike modellar for mentorering
- Evaluere og foredle

Rekruttere mentorar

Rekruttere mentorar

Ved Universitetet i Bergen eksisterer det både mentorordningar det vitskapleg tilsette er mentorar, og ordningar der vidarekomne studentar er mentorar.

Dei to ordningane krev ulik tilnærming og har ulike føremonner og utfordringar. Vitskapleg tilsette mentorar vil normalt ha oppdraget som del av ordinære arbeidsoppgåver. Synleggjering av omfang og fristilling av tid til mentorering vil då vera viktig.

Studentmentorar vert tilsett særskilt, og ordninga er utbreidd ved UiB. På dei kommande sidene tek me for oss rekruttering og tilsetjing av studentmentorar, med eksempel henta frå ulike fakultet.

Rekrutteringsprosessen

(Det juridiske fakultet)

Ansvarleg
for utlysing

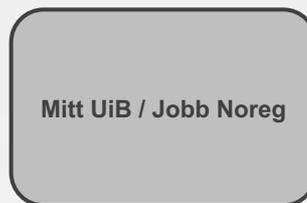

Nestleiar i
studieseksjonen

Tidspunkt

Kanal

Intervju

Søkjar presenterer korleis
han/ho vil gjennomføre
gruppeleiinga/mentoreringa.

Lengde: 15 minutt

Søkjar

BAV3-student /
MA-student (?)

Søknad

Kvalifikasjonar

- Fagleg sterk
- Personleg eigna
- God rollemodell
- Har studert ved fak.
- Har hatt mentor

Rekrutteringsprosessen

(Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet)

Ansvarleg for utlysing

Adm. tilsett mentor-koordinator

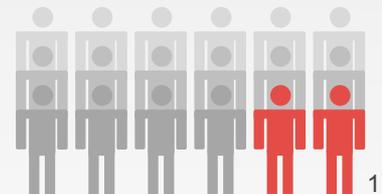
Tidspunkt

Kanal

Kombinert gruppeintervju/infomøte

Søkjar

Anbefalt: BAV2- og BAV3-student

Søknad

Kvalifikasjonar

- **Motivert**
- **Personleg eigna**
- **Har studert ved fak.**
- **(Har verv)**

Utveljing ut frå søknadstekst og evt. referanse-sjekk (institutt).

Søkjarane reflekterer over utfordringar og eigen motivasjon rundt mentorering.

Lengde: 1 time

1) Adm. tilsett mentor-koordinator og seniorrådgjevar i studieadministrasjonen

Utlysingstekst

(Det matematisk-naturvitenskapelige fakultet)

- **Ønskjer du deltidsjobb som studentmentor?**

Ønskjer du deltidsjobb som studentmentor?

Om jobben: For å sikra best mogeleg læringsmiljø, har fakultet innført mentorordning ved fleire studieprogram. Som studentmentor skal du saman med ein annan student leia nye studentar gjennom ulike aktivitetar nokre timar i veka første studieår. Målet er å bidra til at dei nye studentane kjem godt i gang med utdanning si, både fagleg og sosialt.

- **Om jobben**

- **Arbeidsoppgåver**

Arbeidsoppgåver: Delta i mottak av nye studentar og «på veg»-veka / Planleggje og gjennomføre møte med studentgruppa / Delta i kontaktmøte med fakultetet / Delta i erfaringsutvekslingsmøte med andre studentmentorar / Delta i evalueringsmøte og skrivje korte referar/rapportar frå møta med studentgruppa / Du arbeider i team med ein annan mentor.

- **Aktuelle studieprogram**

Aktuelle studieprogram: Jobben som studentmentorar for studieåret 219/2020 er for studentar som er tatt opp på følgjande studieprogram: Biologi, informatikk.-matematikk- økonomi, klima-, atmosfære- og havfysikk, kjemi, fysikk, matematikk, matematikk for industri og teknologi, statistikk og aktuarfag.

- **Opplæring og kurs**

Opplæring og kurs: Som studentmentor deltek du i kurs og får opplæring i gruppe- og prosesseiing, og opplæring i den praktiske gjennomføringa av aktivitetene. Du vert også følgt opp av ein arbeidsleiar og av fakultetet/institutt. I tillegg er det lagt opp til erfaringsutveksling på tvers av studieprogram. Du får også utdelt eit støttehefte med gjennomgang av aktivitetar og oppgåver.

- **Arbeidstid, løn og attest**

- **Forventningar til deg**

Arbeidstid, løn og attest: Jobben er løna (inkludert kurs, førebuing og evaluering) med ca. kr 160 per time. Arbeidstid er normalt torsdagar kl 12.15-14.00 ca. annanvkar veke gjennom haust- og vårsemesteret. I tillegg kjem semesterstart og «på veg»-veka. Totalt er arbeidsforholdet ca. 120 timar. Eventuell kolisjonar med obligatorisk undervisning kan me tilretteleggja for. Du får attest frå fakultetet eller fullført jobb.

- **Søknad og søknadsfrist**

Forventningar til deg: Du er utadvent, empatisk og kan improvisera / Du kan arbeida sjølvstendig, strukturert og er god til å planleggje / Du har lyst og er motivert til å arbeida med nye studentar og å bidra til etablera betre læringsmiljø / Du har innsikt i eige studieprogram, særleg første studieår, og kjenner struktur og innhald / Det er ein fordel, men ikkje eit krav, om du er engasjert i studentrelaterte aktivitetar, feks medlem av faglege, sosiale eller studentpolitiske organisasjonar og utval

Søknad og søknadsfrist: Skriftleg søknad kan sendast på e-post tll thomas.kvalvik@uib.no innan 19. mai, eller leverast i skranken i inforsenteret. Spørsmål kan rettas til: thomas.kvalvik@uib.no. Aktuelle søkjarar vert kalte inn til intervju i løpet av mai.

Vidare

Vidare:

- Bidra til avklaringar om ressursar og arbeidsfordeling
- Støtta fakulteta i arbeidet med på å «skreddarsy» mentorordningar
- Vidareutvikla tilpassa opplæringsprogram
- Utvikla verktøy og malar som forenkler administrasjonen
- Synleggjera kva UiB må gjera vidare for at mentorordningane skal vera bærekraftige (i styringsgruppe og gjennom rapport)
- Auka kunnskapsgrunnlaget (både kva studentane ønskjer og treng og sterke og svake sider ved ulike ordningar)

UNIVERSITETET I BERGEN